

NIEUWS INZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLIS- SINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

VERLIESCOMPENSATIE

door Mr Dr E. Tekenbroek

Een arrest, dat bij het invullen van aangiftebiljetten in gedachten gehouden dient te worden is, dat van 14 Januari 1953, rolno. 11179.

Voor het belastingjaar 1946 had iemand aangegeven een verlies ten bedrage van ca. f 65.000,— te hebben geleden.

De Inspecteur had echter een correctie van ca. f 110.000,— toegepast en een aanslag opgelegd naar een belastbaar bedrag van ca. f 45.000,—. Deze aanslag was onherroepelijk geworden, doordat niet tijdig een bezwaarschrift was ingediend.

Belanghebbende wilde nu het in 1946 niet geaccepteerde verlies van ca. f 65.000,— van zijn inkomsten over 1947 aftrekken op grond van art. 16 lid 1 I.B.

De Inspecteur ging hiermede niet accoord en de Raad van Beroep stelde de Inspecteur in het gelijk op grond van de overweging, dat de aanslag over 1946 onherroepelijk vaststond. De Hoge Raad besliste echter bij bovenvermeld arrest, dat elke aanslag op zichzelf moet worden beschouwd en de Raad dus niet gebonden was aan hetgeen met betrekking tot de vaststelling van de aanslag over 1946 is aangenomen.

BIJ EINDAFREKENINGSWINST OOK GOODWILL IN AANMERKING TE NEMEN?

door Mr Dr E. Tekenbroek

Bij arrest van 31 December 1952, B.N.B. 44 verenigde de H.R. zich met het activeren van goodwill in de beginbalans, waarmede een rechtverkkrijgende krachtens erfrecht een door hem verkregen bedrijf voortzet. Uit het arrest blijkt, dat de H.R. een dergelijk opvoeren van de goodwill toestaat, maar niet eist. De belastingplichtige heeft hier dus vrijheid.

Dit arrest houdt met betrekking tot de goodwill dezelfde consequenties in als het bekende z.g. „lek” arrest van 2 April 1947 B. 8335 ten aanzien van alle stille reserves, t.w. de erfgenaam, die de goodwill opvoert krijgt afschrijvingspotentie, terwijl de erflater zelf over de goodwill, die er in zijn nagelaten bedrijf stak, geen inkomstenbelasting behoeft te betalen.

In par. 10 van de Leidraad bij de Wet Belastingherziening 1950 was medegedeeld:

„Het is bezwaarlijk met goed koopmansgebruik in overeenstemming te achten, dat door vererving verkregen goodwill tot het bedrijfsvermogen wordt gerekend; evenmin behoort de goodwill van de overledene voor de toepassing van art. 7 lid 2 in aanmerking te worden genomen.”

Uit het arrest blijkt dus, dat de H.R. zich met dit betoog van de Leidraad niet verenigt en het opvoeren van een door erfrecht verkregen

goodwill in de beginbalans wel in overeenstemming acht met goed koopmansgebruik.

De Minister heeft prompt op dit arrest gereageerd.

Bij resolutie d.d. 29 Januari 1953 no. 139 is medegedeeld, dat het in evenvermelde passage uit de Leidraad gebezigde argument voor het niet belasten van de goodwill bij de erflater zijn betekenis heeft verloren; in aansluiting daarop oordeelt de Minister het wenselijk, dat in afwijking van de betreffende passage uit de Leidraad de door de overledene in het bedrijf gekweekte goodwill wel in aanmerking wordt genomen voor de toepassing van art. 7 2e lid I.B.

Terwijl uit het arrest d.d. 31 December 1952 B.N.B. 44 blijkt, dat de H.R. het opvoeren van de goodwill in de beginbalans door de erfgenaam niet imperatief acht, is de resolutie van de Minister met betrekking tot de eindbalans in imperatieve zin gesteld. De Inspecteurs moeten dus bij de erflater steeds de goodwill belasten. De Minister moet in zijn systeem op dit punt wel imperatief zijn, want anders zou de fiscus er naast grijpen, daar de beginbalans van een andere belastingplichtige dan de overledene is.

Van groot belang is thans de vraag of de H.R. de Minister in deze zal volgen en de goodwill bij de erflater belastbaar zal achten. In het eerste lid van art. 7 I.B. wordt verwezen naar het goedkoopmansgebruik voor wat de berekening van de jaarlijkse winst betreft. Het is niet in overeenstemming met goed koopmansgebruik om zelf gevormde goodwill in de balans op te voeren. In art. 7 lid 2 I.B. komt echter de verwijzing naar het goed koopmansgebruik niet voor. Men mag zich hier nu afvragen of de strekking van art. 7 lid 2 I.B. zo ver gaat, dat een winstberekening, die bepaald ongebruikelijk is en stellig in strijd is met goed koopmansgebruik, wel door art. 7 lid 2 I.B. gedekt wordt. Voor een bevestigende beantwoording van deze vraag kan men er op wijzen, dat in art. 7 lid 1 de jaarlijkse winstberekening bedoeld wordt, terwijl in het 2e lid de eindafrekening bedoeld wordt, voor welke eindafrekening goedkoopmansgebruik op het onderhavige punt anders zou zijn.

Hiertegenover kan men stellen, dat de strekking van art. 7 lid 2 slechts kan zijn de afwijking te corrigeren, die er eo ipso ontstaat tussen de liquidatiewaarde van de activa en passiva enerzijds en de restwaarde dier activa en passiva op de balans behorende bij de jaarlijkse naar goed koopmansgebruik opgezette winstberekeningen. Men kan dan in aansluiting daarop stellen, dat als volgens goed koopmansgebruik de zelf gekweekte goodwill niet tot de winst behoort, er ook geen aanleiding kan bestaan om de correctie, die art. 7 lid 2 I.B. beoogt, in dier voege aan te brengen, dat zelf gekweekte goodwill plotseling weer wel winst wordt. In dit verband kan er dan tevens een beroep op worden gedaan, dat de belastingheffing zich anders te veel gaat verwijderen van het rechtsgevoel. Een overledene te gaan aanslaan in de inkomstenbelasting voor een zelf gevormde goodwill, die hij zelf niet realiseert, zal immers veelal als onjuist worden aan gevoeld, ook al zou het verstandelijk passen in het systeem van een geldende regeling.

De H.R. zal hier het verlossende woord hebben te spreken. Maar ook bij een voor de belastingplichtigen ongunstige beslissing ligt hier nog fiscaal voordeel, want de winst ex art. 7 lid 2 I.B. wordt met 20 % belast en de afschrijvingspotentie die de erven krijgen, vermindert hun belastbare winst, die zonder die vermindering met een hoger tarief dan 20 % belast zou zijn.

Voor erven van beoefenaren van vrije beroepen, die de qualiteit missen om dit vrije beroep voort te zetten (bijv. weduwen van doktoren, advocaten e.d.) brengt het nieuwe standpunt, dat de Minister thans inneemt, slechts nadeel met zich. Hetgeen zij bij verkoop of overname van de praktijk krachtens maatschapscontract voor de goodwill en de geheime reserves verkrijgen, is bij hen niet met inkomstenbelasting belast. Hun erflater krijgt nu, dank zij de resolutie van 29 Januari 1953 no. 139 20 % Inkomstenbelasting over zijn goodwill te betalen..

Het standpunt, dat de Minister in deze thans inneemt, maakt de verhoudingen bij de vererving van een boedel, waarin zich een bedrijf bevindt (veelal boedels van middenstanders of beoefenaren van een vrij beroep), verre van eenvoudig. Als straks, gelijk in de bedoeling ligt, goodwill ook nog met Successierecht belast is, dan zal voor vele boedels Leiden in last zijn.